

BÖLÜM 3

SAĞLIK HİZMET ALANI PERSONEL YÖNETİM SİSTEMİ

Hasan BAĞCI¹
M. Tayfun ARIK²

GİRİŞ

Sağlık Bakanlığı (SB); sağlık hizmetlerinin etkili, verimli ve hakkaniyete uygun bir şekilde organize edilmesini, finansmanının sağlanmasını ve sunulmasını hedeflemektedir (Akdağ, 2012). Bu çerçevede 2003 yılında uygulanmaya başlanan Sağlıkta Dönüşüm Programı (SDP) ile aile hekimliği sistemin tüm yurtda uygulanmaya başlanması, anne-çocuk sağlığı ile ilgili çalışmalar, acil sağlık hizmetlerinin güçlendirilmesi, fiziki altyapı yatırımlarının artırılması, sağlık çalışanlarına performansa dayalı ek ödeme yapılması, genel sağlık sigortasının oluşturulması ve ilaç sektörüne ilişkin düzenlemeler gibi birçok alanda sistematik değişimler gerçekleştirilmiştir (Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı (SBB), 2014). Sağlık hizmet sunumunda fiziki alt yapı, insan kaynağı ve erişimde sağlanan kolaylıklar neticesinde hizmet kalitesinde ve halk sağlığının korunmasında önemli ilerlemeler kaydedilmiştir. Sağlık hizmetlerine duyulan memnuniyet oranı 2020 yılında %72,1'e yükselmiştir (Cumhurbaşkanlığı, 2021). Bu değişimlerin sonucunda sağlık sistemine uygun, ihtiyaca yönelik, yeterli nitelik ve nicelikte, donanımlı sağlık personeli yetiştirmek, mezuniyet öncesi ve sonrası eğitim programlarını ihtiyaca uygun yapmak ve bu sayede sağlık alanında etkin ve verimli hizmet sunabilmek için bir süreç başlatmış ve halen bu süreç devam etmektedir (Sağlık Bakanlığı, 2016:22).

Sağlık personeli tüm dünyada karşı karşıya kalınan Covid-19 pandemi krizi süresince özverili çalışmaları ile bu kriz ile mücadelede ön saflarda yer almışlardır. Yakın zamanda karşı karşıya kalınacak yeni sağlık krizleri için Türkiye gibi

¹ Dr.Öğr.Üyesi, Hekim, hasanbagci@gmail.com

² Genel Müdür Yardımcısı, Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğü, tayfunarik@hotmail.com

KAYNAKLAR

- AİLE Hekimliği Pilot Uygulaması Hakkında Kanun - 5258 (2004). R.G. 09/12/2004, 25665.
- ALTAY A., (2007). Sağlık Hizmetlerinin Sunumunda Yeni Açılımlar ve Türkiye Açısından Değerlendirilmesi, *Sayıştay Dergisi*, 64, 33-58.
- ANAYASA MAHKEMESİ (2007). T.C. Anayasa Mahkemesi Kararlar Bilgi Bankası, Karar Sayısı: 2007/85, R.G. 24.12.2007, 26736.
- ANAYASADA Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname -703 (2018b). R.G. 09.07.2018, 30473.
- ATASEVER, M. (2021). Sağlık Kurumları İşletmeciliği ve Hastane Yönetimi, Yüksek İhtisas Üniversitesi Yayınları 2, Ankara.
- ATEŞ, H. ve diğer (2007). Sağlık Sektöründe Performans Yönetimi, Asil Yayın Dağıtım, Ankara.
- AYDIN, S. (2021). Sağlıkta Şiddetin Önlenmesine Yönelik Mevzuat Altyapımız, *SD Sağlık Düşüncesi ve Tıp Kültürü Dergisi*, 57, 46-49.
- BAĞCI, H. ve ATASEVER, M. (2020). Türkiye Sağlık Sistemi, Akademisyen Kitabevi, Ankara.
- BAKANLIKLARA Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi - 4 (2018a). R.G. 15/07/2018, 30479.
- BAKTERİYOLOJİ ve Kimya Laboratuvarları Kanunu - 992 (1927a). R.G. 30/03/1927, 580.
- BAZI Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Ait Sağlık Birimlerinin Sağlık Bakanlığı'na Devredilmesine Dair Kanun - 5283 (2005a). R.G. 19/01/2005, 25705.
- BAZI Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun - 6225 (2011a). R.G. 26/04/2011, 27916.
- BAZI Sağlık Personeline Devlet Hizmeti Yükümlülüğü Getiren Kanun - 2514 (1981). R.G. 25/08/1981, 17439.
- BERTONE, M.P. ve WITTER, S. (2015). The Complex Remuneration of Human Resources for Health in Lowincome Settings: Policy Implications and a Research Agenda for Designing Effective Financial Incentives, *Human Resources for Health*, 13 (62), 1-9.
- BİLGİN, K. U. (2020). Kamusal Bir Sorumluluk olarak Kamu Personeli Performans Yönetimi, *Kamuda Performans Yönetimi*, Ed. V.Eren ve T. Eroğlu, Nobel Yayını, Ankara.
- BORNSCHEİN, S. vd. (2006). Arbeitszeit und Arbeitszufriedenheit angestellter und beamteter Ärzte in München. *Das Gesundheitswesen*, 68(08/09), 535-544. <https://doi.org/10.1055/s-2006-927070> Erişim: 01/11/2021.
- BROCK, G. ve BLAKE, M. (2017). What Should Be Done to Address Losses Associated With 'Medical Brain Drain'? *Journal of Medical Ethics*, 43, 558-559.
- BÜTÇE KANUNU (2003a). 2004 Mali Yılı Bütçe Kanunu, R.G. 28/12/2003, 25330.
- Can, A. - İbicioğlu, H. (2008). Yönetim ve Yöneticilik Yönünden Üniversite Hastanelerinin Değerlendirilmesi, *Isparta SDÜ, İİBF Dergisi*, 13 (3), 253-275.
- CBK, Sözleşmeli Personel Çalıştırılmasına İlişkin Esaslar - 2506 (2020). R.G. 09/05/2020, 31122.
- CUMHURBAŞKANLIĞI Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi - 1 (2018). R.G. 10/07/2018, 30474.
- CUMHURBAŞKANLIĞI (2021). 2022 Yıllık Programının Onaylanması Hakkında Karar - 4633, R.G. 25/10/2021, 31639.
- ÇINAROĞLU, S. (2021). Türkiye'de İller Düzeyinde Sağlık Personeli Dağılımı ve Daha Etkin Politika İhtiyacı, *Hacettepe Sağlık İdaresi Dergisi*, 24 (2), 235-254.

- ÇOKER, F. (1994). Türk Parlamento Tarihi Milli Mücadele ve TBMM I. Dönem 1919-1923, c.1, TBMM Vakfı Yayını, Ankara.
- DEVLET Memurları Kanunu - 657 (1965). R.G. 23/07/1965, 12056.
- DEVLET Memurları Yiyecek Yardımı Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik (2009). R.G. 28/04/2009, 27213
- DSÖ (1978). Dünya Sağlık Örgütü Alma Ata Bildirgesi, Declaration of Alma-Ata, https://cdn.who.int/media/docs/default-source/documents/almaata-declaration-en.pdf?sfvrsn=-7b3c2167_2 Erişim:09/09/2021.
- DSÖ (2004). World Report on Knowledge for Better Health: Strengthening Health Systems, WHO Publishing, Geneva.
- DSÖ (2006). Working Together for Health, WHO World Health Report 2006, https://www.who.int/whr/2006/whr06_en.pdf Erişim: 20/10/2021.
- ECZA Ticarethaneleriyle Sanat ve Ziraat İşlerinde Kullanılan Zehirli ve Müessir Kimyevi Maddelerin Satıldığı Dükkânlara Mahsus Kanun - 984 (1927). R.G. 12/03/1927, 574.
- ECZACILAR ve Eczaneler Hakkında Kanun - 6197 (1953a). R.G. 24/12/1953, 8591.
- ELEMAN Temininde Güçlük Çekilen Yerlerde Sözleşmeli Sağlık Personeli Çalıştırılması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun - 4924 (2003). R.G. 24/07/2003, 25178.
- ELEMAN Temininde Güçlük Çekilen Yerlerde Sözleşmeli Sağlık Personeli Çalıştırılması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun, Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu ve SBnın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun - 5413 (2005b). R.G. 01/11/2005, 25983.
- ERBAŞ, M.S. (2020). Türkiye’de Sağlık Kurumlarında Performans Uygulamaları, Kamuda Performans Yönetimi, Kavram, Kuram, Uygulama, Ed.V.Eren ve H. T. Eroğlu, Nobel Yayınevi, Ankara.
- ERBAŞ, M.S. - KUTLU, Ö. (2020). Türk Kamu Yönetiminde Bireysel Performans Değerlendirmesi ve Ülke Örnekleri, Sayıştay Dergisi, 31 (119), 69-97.
- GENEL Kadro ve Usulü Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi - 2 (2018c). R.G. 10/07/2018, 30474.
- HAYRAN, O. (2019). Sağlık İnsangücü Araştırmalarında Yöntem, Sağlık Düşüncesi ve Tıp Kültürü Dergisi, 49, 6-11.
- HEMŞİRELİK Kanunu - 6283 (1954). R.G. 02/03/1954, 8647.
- HEMŞİRELİK Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun - 5634 (2007). R.G. 02/05/2007, 26510.
- IŞIK, H.S. (2021). Rümeysa’yı Kaybetmemizin Nedeni Gerçekten Trafik Kazası mı? <https://www.akademikakil.com/rumeysayi-kaybetmemizin-nedeni-gerçekten-trafik-kazasi-mi/serdarsik/> Erişim: 27/10/2021.
- İSPENÇİYARİ ve Tıbbi Müstahzarlar Kanunu - 1262 (1928a). R.G. 26/05/1928, 898.
- İŞ Kanunu - 4857 (2003b). R.G. 10/06/2003, 25134.
- İŞ Sağlığı ve Güvenliği Kanunu - 6331 (2012). R.G. 30/06/2012, 28339.
- İŞ Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliği (2012d). R.G. 26/12/2012, 28509.
- JACKSON, S.E. ve diğer (2014). An Aspirational Framework for Strategic Human Resource Management, Academy of Management Annals, 8, 1- 56.

- KAMU Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu - 5018 (2003c). R.G. 25/12/2003, 25326.
- KAVUNCUBAŞI, Ş. (2000). Hastane ve Sağlık Kurumları Yönetimi, Siyasal Kitabevi, Ankara.
- MANYİSA, Z. M. Vd. (2017). Factors affecting working conditions in public hospitals: A literature review. *International Journal of Africa Nursing Sciences*, 6, 28-38. <https://doi.org/10.1016/j.ijans.2017.02.002> Erişim: 01/11/2021.
- MEMURLAR ve Diğer Kamu Görevlileri ile İlgili Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair KHK - 547, R.G. 09/03/1995, 22222.
- MEMURLARA Yapılacak Giyecek Yardımı Yönetmeliği (1991). R.G. 09/10/1991, 21016.
- MESLEKİ Sorumluluk Sigortası Genel Şartları (2013b). R.G. 26/05/2013, 28658.
- OECD (2021). Health at a Glance 2021, OECD Indicators, OECD Publishing, Paris, https://www.oecd-ilibrary.org/social-issues-migration-health/health-at-a-glance-2021_ae3016b9-en Erişim: 09/11/2021.
- OLAĞANÜSTÜ Hal Kapsamında Bazı Düzenl. Yapılması Hk. KHK - 694 (2017). R.G. 25/08/2017, 30165.
- ON Üç İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Altı İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun - 6360 (2012a). R.G. 06/12/2012, 28489.
- ÖZATKAN, Y. (2018). Hekimlerin Tam Gün Çalışmasına Yönelik Politikalar: Ülke Örnekleri ve Türkiye, TUSPE Yayınları, Ankara.
- ÖZEL Hastaneler Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetm.(2008). R.G. 15/02/2008, 26788.
- RADYOLOJİ Radyum ve Elektrikle Tedavi ve Diğer Fizyoterapi Müesseseleri Hakkında Kanun - 3153 (1939). R.G. 06/05/1939, 3591.
- SAĞLIK Bakanlığı (2020a). Sağlık Bakanlığına Ait Kurum ve Kuruluşlar ile Devlet Üniversitelerinin İlgili Birimlerinin Birlikte Kullanımı ile İşbirliği Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik, R.G. 04/03/2020, 31058.
- SAĞLIK Bakanlığı (1973). Sağlık Hizmetlerinde 50.Yıl Sağlık ve Sosyal Yardım Bak.Yayını, Ankara.
- SAĞLIK Bakanlığı (1993). Ulusal Sağlık Politikası, Sağlık Bakanlığı Sağlık Projesi Genel Koordinatörlüğü Yayını, Ankara.
- SAĞLIK Bakanlığı (2016). Sağlık Hizmet Sunumunda İnsan Kaynakları Yönetimi, T.C. Sağlık Bakanlığı Türkiye Halk Sağlığı Kurumu Yayını, Ankara.
- SAĞLIK Bakanlığı (2016a). Sağlık Çalışanlarının Uluslararası Göçü/İstihdamı, Sağlık Bakanlığı Sağlık Hizmetleri Genel Müd.Sağlık İnsan Gücü Planlama Daire Başkanlığı, E Bülten, Mayıs 2016 (2).
- SAĞLIK Bakanlığı (2019). Sağlık Hizmet Sunucularının Basamaklandırılması Genelgesi (2019/18). <https://shgm.saglik.gov.tr/Eklenti/33684/0/saglik-hizmeti-sunucustyazi.pdf> Erişim: 20/10/2021.
- SAĞLIK Bakanlığı (2019a). Sağlık Bakanlığı Sözleşmeli Yönetici Performans Değerlendirme Yönergesi, <https://dosyamerkez.saglik.gov.tr/Eklenti/31432,yonergeek-cfb62d08-e140-4b4c-9193-6ee5d624b1e8pdf.pdf?0> Erişim: 20/10/2021.
- SAĞLIK Bakanlığı (2020). Sağlık Bakanlığı 2019-2023 Stratejik Planı, <https://sgb.saglik.gov.tr/Eklenti/35748/0/stratejikplan2019-2023pdf.pdf> Erişim: 09/09/2021.

- SAĞLIK Bakanlığı (2020a). Sağlık Bakanlığı TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu 2021 Bütçe Sunumu, <https://sgb.saglik.gov.tr/Eklenti/39387/0/2021planbutcesunumupdf.pdf> Erişim: 19/09/2021.
- SAĞLIK Bakanlığı (2021). Sağlık İstatistikleri Yıllığı 2020 Haber Bülteni <https://sbsgm.saglik.gov.tr/Eklenti/41611/0/haber-bulteni-2020pdf.pdf> Erişim: 19/09/2021.
- SAĞLIK Bakanlığı (2021a). Sağlık Bakanlığı 2020 Faaliyet Raporu. <https://sgb.saglik.gov.tr/Eklenti/40174/0/2020-faaliyet-raporupdf.pdf> Erişim: 19/09/2021.
- SAĞLIK Bakanlığı Atama ve Nakil Yönetmeliği (2004a). R.G. 08/06/2004, 25486.
- SAĞLIK Bakanlığı Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği (2013a). R.G. 26/03/2013, 28599.
- SAĞLIK Bakanlığına Bağlı Sağlık Tesislerinde Görevli Personele Ek Ödeme Yapılmasına Dair Yönetmelik (2020a). R.G. 04/03/2020, 31058.
- SAĞLIK Bakanlığına Bağlı Sağlık Tesislerinde Görevli Personele Ek Ödeme Yapılmasına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (2020b). R.G. 24/03/2020, 31078.
- SAĞLIK Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında KHK - 663 (2011). 02/11/2011, 28103.
- SAĞLIK Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun - 6514 (2014). R.G. 18/01/2014, 28886.
- SAĞLIK Bakanlığınca Kamu Özel İşbirliği Modeli ile Tesis Yapıtırılması, Yenilenmesi ve Hizmet Alınması ile Bazı Kanun ve KHK'lerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun - 6428 (2013). R.G. 09/03/2013, 28582.
- SAĞLIK Hizmetleri Temel Kanunu - 3359 (1987). R.G. 15/05/1987, 19461.
- SAĞLIK Hizmetleri Temel Kanunu, Sağlık Personelinin Tazminat ve Çalışma Esaslarına Dair Kanun, DMK ve Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun ile SB'nin Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun - 5371 (2005). R.G. 05/07/2005, 25866.
- SAĞLIK Hizmetlerinin Sosyalleştirilmesine Dair Kanun - 224 (1961). R.G. 12/01/1961, 10705.
- SAĞLIK Hizmetlerinin Sosyalleştirilmiş Olduğu Bölgelerde Sözleşme İle Çalıştırılacak Sağlık Personeline Yerilecek Ücret ve Tazminat İle Bu Personelin Çalışma Şeklini Gösterir Yönetmelik (1963). R.G. 17/09/1963, 11507.
- SAĞLIK Meslek Mensupları ile Sağlık Hizmetlerinde Çalışan Diğer Meslek Mensuplarının İş ve Görev Tanımlarına Dair Yönetmelik (2014a). R.G. 22/05/2014, 20097.
- SAĞLIK Meslek Mensupları ile Sağlık Hizmetlerinde Çalışan Diğer Meslek Mensuplarının İş ve Görev Tanımlarına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönt. (2021). R.G. 20/11/2021, 31665.
- SAĞLIK Meslekleri Kurulu Yönetmeliği (2012c). R.G. 14/12/2012, 28497.
- SAĞLIK Personelinin Tam Süre Çalışma Esaslarına Dair Kanun - 2162 (1978). R.G. 09/07/1978, 16341.
- SAĞLIK Personelinin Tazminat ve Çalışma Esaslarına Dair Kanun - 2368 (1980). R.G. 31/12/1980, 17207.
- SAĞLIK ve Sosyal Yardım Bakanlığına Bağlı Sağlık Kuramları ile Esenlendirme (Rehabilitasyon) Tesislerine Verilecek Döner Sermaye Hakkında Kanun - 209 (1961a). R.G. 09/01/1961, 10702.

- SAĞLIK ve Sosyal Yardım Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında KHK - 181 (1983). R.G. 14/12/1983, 18251.
- SAĞLIKLA İlgili Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılm. Dair Kanun - 7151 (2018d). R.G. 05/12/2018, 30616.
- SAĞLIK-SEN (2014). Sağlık Çalışanlarının İş Sağlığı ve Güvenliği Sorunları ve Yıpranma Payı Çalıştayı Raporu, <http://www.sagliksen.org.tr/cdn/uploads/gallery/pdf/70cff65a73e5bdfd-8fa9ce5e996d8cb2.pdf> Erişim: 09/09/2021.
- SAYIŞTAY (2020). Sağlık Bakanlığı 2020 Yılı Sayıştay Denetim Raporu, T.C. Sayıştay Başkanlığı, <https://www.sayistay.gov.tr/reports/download/3567-saglik-bakanligi> Erişim: 10/10/2021.
- SIHHAT ve İçtimai Muavenet Vekâleti Teşkilât ve Memurin Kanunu - 3017 (1936). R.G.23/06/1936, 3337.
- SOSYAL Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu 2828 Sayılı Kanunu, 3289 Sayılı Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile 179 ve 181 KHK Değişiklik Yapılmasına Dair KHK - 356 (1989). R.G. 02/03/1989, 20096.
- SOSYAL Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu - 5510 (2006). R.G. 16/06/2006, 26200.
- SÖZLEŞMELİ Sağlık Personeli Atama ve Nakil Yönetmeliği (2003d). R.G. 02/09/2003, 25217.
- ŞEKER, Ş. A. (2019). Sağlık Hizmetlerinde Performans Yönetimi, Türkiye'de Sağlık Yönetimi, Ed. T.Avaner ve R.Fedai, Gazi Kitabevi, Ankara.
- TABABET ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun - 1219 (1928). R.G. 14/05/1928, 863. T.C. Anayasası (1982). R.G. 09/11/1982, 17863.
- T.C. Cumhurbaşkanlığı (2019). On Birinci Kalkınma Planı (2019-2023), T.C.Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, <https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2019/07/OnbirinciKalkinmaPlani.pdf>, Erişim: 20/10/2021.
- TEŞHİS ve Tedavi Amacıyla Özel Sağlık Kurum ve Kuruluşlarına Hasta Sevkine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ (2003e). R.G. 30/05/2003, 25123.
- TIBBİ Deontoloji Nizamnamesi (1960). R.G. 19/02/1960, 10436.
- TIBBİ Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasında Kurum Katkısına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Tebliğ (2010a). R.G. 21/07/2010, 27648.
- TIBBİ Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasında Kurum Katkısına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2010/1)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (2012b). R.G. 28/08/2012, 28395.
- TIBBİ Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasında Kurum Katkısına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Tebliğ (2010/1)'de Değişiklik Yapılm. Dair Tebliğ (2014b). R.G. 26/07/2014, 29072.
- TIPTA ve Diş Hekimliğinde Uzmanlık Eğitimi Yönetmeliği (2014c). R.G. 26/04/2014, 28983.
- TÜBA (2020). Covid-19 Pandemi Değerlendirme Raporu, Türkiye Bilimler Akademisi Yayınları, Ankara.
- TÜRK Diş Hekimleri Birliği Kanunu - 3224 (1985). R.G. 25/06/1985, 18792.
- TÜRK Eczacıları Birliği Kanunu - 6643 (1956). R.G. 02/02/1956, 9223.
- TÜRK Tabipleri Birliği Kanunu - 6023 (1953). R.G. 31/01/1953, 8323.
- TÜRKİYE Cumhuriyeti İle Uluslararası İmar Ve Kalkınma Bankası Arasında Akdedilen Sağlık Projesi İkraz Anlaşması (1990). R.G. 07/10/1990, 20658.
- TÜRKİYE Cumhuriyeti Merkez Hıfzıssıhha Müessesesi - 1267 (1928b). R.G. 27/05/1928, 899.

- TÜRKİYE Cumhuriyeti ve Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası Arasında İkraz Anlaşması (İkinci Sağlık Projesi) (1994). R.G. 22/12/1994, 22149.
- UĞURLUOĞLU, Ö. (2015). Üniversite Hastanelerinde Uygulanan Organizasyon Yapılarının Değerlendirilmesi, İşletme Bilimi Dergisi, 3 (1), 52-63.
- UMUMİ Hıfzıssıhha Kanunu - 1593 (1930). R.G. 06/05/1930, 1489.
- ÜNİVERSİTE ve Sağlık Personelinin Tam Gün Çalışmasına ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun - 5947 (2010). R.G. 30/01/2010, 27478.
- ÜNÜVAR, N. (2020). Meclis Kürsüsünden Yüzyılın Sağlık Bakanları, Cilt I / Sağlık Bakanlığı Yayınları, Ankara, 3160. <https://sggm.saglik.gov.tr/Eklenti/39631/0/cilt-1pdf.pdf> Erişim: 20/10/2021.
- WENDT, C., ve KOHL, J. (2010). Translating Monetary Inputs into Health Care Provision: A Comparative Analysis of the Impact of Different Modes of Public Policy, Journal of Comparative Policy Analysis: Research and Practice, 12 (1-2), 11-31.
- YABANCI Sağlık Meslek Mensuplarının Türkiye'de Özel Sağlık Kuruluşlarında Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik (2012e). R.G. 22/02/2012, 28212.
- YATAKLI Tedavi Kurumları İşletme Yönetmeliği (1983a). R.G. 13/01/1983, 17927.
- YATIRIMLARIN Proje Bazında Desteklenmesi İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun - 6745, R.G. 07/09/2016, 29824.
- YILDIRIM, T. (2009). Sağlık Çalışanları ve Uluslararası Göç: Göç Nedenleri Üzerine Bir İnceleme, Ank.Üni.Tıp Fakültesi Mecmuası, 62 (3), 87-94.
- YILDIRIM T. (2010). Uluslararası Düzeyde Sağlık Çalışanlarının Göçünü Yönetme Politikaları: Genel Bir Bakış ve Türkiye İçin Durum Değerlendirmesi, Amme İdaresi Dergisi, 43 (3), 31-65.
- YÖK (2021). Yükseköğrenim Bilgi Yönetim Sistemi, <https://istatistik.yok.gov.tr/>, Erişim: 10/10/2021.
- YÜKSEKÖĞRETİM Kanunu - 2547 (1981a). R.G. 06/11/1981, 17506.
- YÜKSEKÖĞRETİM Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun - 7243 (2020). R.G. 17/04/2020, 31102. ***